

3. Доказування у кримінальному провадженні: навчально-практичний посібник / кол. авт. Київ : Національна академія прокуратури України, 2017. 346 с.

4. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за заг. редакцією В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. Київ : Юстініан, 2012. 1224 с.

5. Судовий допит: процесуальне і криміналістичне дослідження. Львівський національний університет ім. І. Франка, 2016. URL: <http://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/Дисертація-21.pdf>.

6. О.Ю. Костюченко. Особливості проведення прямого та перехресного судового допиту свідків і потерпілих. *Вісник кримінального судочинства Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2015. № 1. С. 66–73.

7. Б.В. Шабаровський. Перевірка показань свідка під час допиту у кримінальному процесі України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С. 287–291.

Табацький Роман Олександрович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Криворізького навчально-наукового
інституту Донецького юридичного
інституту МВС України
Науковий керівник: доцент кафедри
організації досудового розслідування
Криворізького навчально-наукового
інституту Донецького юридичного
інституту МВС України, кандидат
юридичних наук **Городецька М. С.**

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ КОРУПЦІЄЮ

Актуальним питанням методики розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, є те, що дане явище на сьогоднішній день набуло ознак системного характеру та безпосередньо пов'язане з поширенням свого впливу на всі сфери суспільного життя. Така ситуація, в свою чергу, може загрожувати національній безпеці України.

Правовою основою протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним з корупцією, є норми Конституції України та інших законів. Відповідно до статті 68 Основного закону України кожен зобов'язаний неухильно додержуватися законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей, до того ж незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності. Водночас, стаття 67 Конституції України вказує на те, що кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом, крім того, усі громадяни щорічно подають до податкових

інспекцій за місцем проживання декларації про свій майновий стан та доходи за минулий рік у порядку, встановленому законом [1].

Економічний розвиток будь-якої країни світу становить одну із найголовніших складових її існування. Враховуючи тенденцію корупційних правопорушень до зростання, в нашій державі є актуальним дослідження криміналістичної методики розслідування даних кримінальних правопорушень, з метою швидкого, правильного, точного, законного та неупередженого розслідування, а також виконання основних завдань кримінального судочинства.

Явище «корупція» для права та суспільства не є новим. Воно існувало ще з давніх часів, однак попри різного його визначення в різні проміжки часу, дане поняття має характерну особливість, яка пов'язана з тим, що корупція є шкідлива в усіх сферах суспільного життя. Водночас, корупція як самостійний склад кримінального правопорушення в чинному Кримінальному кодексі України відсутній [3, с. 102].

Також варто додати, що за вчинення корупційних правопорушень особа несе кримінальну та/або адміністративну відповідальність. Провівши аналіз ЗУ «Про запобігання корупції», можна дійти висновку, що корупція – це використання особою, що зазначається у частині першій статті 3 даного Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у вищевказаній статті даного Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [2].

Розслідування будь-яких кримінальних правопорушень зазвичай починається із огляду місця події, що також не є винятком у разі розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією. Найголовнішим проблемним питанням є залучення до проведення даної слідчої (розшукової) дії захисника. У той час, слід підкреслити, що участь захисника може мінімізувати випадки порушення прав і свобод підозрюваної особи.

Після початку досудового розслідування слідчому необхідно розробити план проведення слідчих (розшукових) дій. Даний план повинен бути узгоджений з планом оперативно-розшукових заходів, оскільки це тільки сприятиме розслідуванню. Це означає, що розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, повинно бути послідовно організованим та плановим. Проте, процес розслідування даних кримінальних правопорушень ускладнюються різними факторами: строки проведення процесуальних дій, дефіцит часу, низький рівень взаємодії учасників розслідування. Водночас, важливе значення становлять висунуті версії, на підставі яких і

плануються ті чи інші дії слідчого та організовується взаємодія з іншими працівниками правоохоронного органу.

Важливим моментом є правильний підбір та деталізація плану проведення розслідування. Планування розслідування даних кримінальних правопорушень мають забезпечити визначення цілі розслідування, виявлення тих обставин, які мають бути обов'язково встановлені, оцінку зібраних матеріалів та подальше висування нових варіантів дій, які повинні бути виконані.

Важливим моментом в методичних рекомендаціях з розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, є встановлення рекомендованих до виконання слідчих (розшукових) дій, серед яких необхідно виділити огляд місця події, обшук за місцем роботи, допит свідків, призначення криміналістичних експертиз [4, с. 237].

Варто наголосити також на тому, що під час розслідування потрібно встановити всіх співучасників та осіб причетних до вчинення кримінального правопорушення. Не менш важливим є встановлення та фіксація слідів правопорушення, під якими слід розуміти відображення на різних елементах навколишнього середовища [4, с. 236].

На підставі проведеного аналізу слід зробити висновок, що під час розслідування корупційних правопорушень важливим фактором є своєчасна організація взаємодії слідчих та оперативних підрозділів, складення спільних планів проведення процесуальних дій та оперативно-розшукових заходів, тощо.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР Відомості Верховної ради України. 1996, № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-D0%B2%D1%80#Text>.

2. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII. Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text..>

3. Кимлик Н.В. Кимлик Р.В. Розслідування злочинів, пов'язаних із корупцією. Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2014. Вип. 1. С. 102–107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/muvnudp_2014_1_18.

4. Бурбело .Б. А. Основи методики розслідування злочинів пов'язаних із корупцією. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2015. Вип. 2. С. 233–239. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlduvs_2015_2_29.